

Eerste Groot Roois Dictee (Sint-Oedenrode)

Auteur: Mia van Boxtel

Moord in de melkfabriek

- 1 Vandaag precies 94 jaar geleden begon in de arrondissementsrechtbank van 's-Hertogenbosch het geruchtmakende proces tegen drie criminele raddraaiers, een Brabander en twee Noord-Hollanders, met als tenlastelegging de laag-bij-de-grondse moord op de consciëntieuze jonge directeur van Boterfabriek Sint Oda te Sint-Oedenrode en de wederrechtelijke toe-eigening van een grote hoeveelheid cashgeld, te weten 8.843 gulden en 49 cent.
- 2 De recent aangetreden directeur, de tweeëndertigjarige Henri van Kruysdijk uit Vessem, bevond zich op die voor hem fatale avond alleen ten kantore, de plek waaraan men later refereerde als de primaire plaats delict, teneinde in deze nog i-bankierloze era de financieel-administratieve voorbereidingen te treffen voor de wekelijkse compensatie van de melk leverende boeren.
- 3 De drie schobbejakken sneden achtereenvolgens de polsen van Van Kruysdijk door en bij verzet van diens kant werd zijn keel op zo hardhandige en gruwelijke wijze doorkliefd dat het lemmet van het scheermes faliekant afbrak; daarna wasten de moordenaars doodgemoedereerd hun handen 'in onschuld', oftewel in de melk die logischerwijs in een melkfabriek volop aanwezig is.
- 4 Ofschoon men bij aanvang van de 20ste eeuw nog nooit van desoxyribonucleïnezuur had gehoord, laat staan kon beschikken over elektrolyse of massaspectrometers, wist de politie op basis van nauwkeurige affidavits en signalementen, gecombineerd met goed recherchewerk en de miraculeuze olfactorische vermogens van speurhond Albert, een tour de force te volbrengen die al zeer gezwind met het nodige resultaat beloond werd.
- 5 Naast de zopas ontslagen assistent-directeur van Sint Oda waren twee quasirechtschappen maar in werkelijkheid malafide en malicieuze kooplieden uit Amsterdam niet alleen in het bloeddorstige complot betrokken, maar waren juist zij degenen die de meest excessieve moordlust aan de dag legden.
- 6 De furiositeit van de gechoqueerde Rooise goegemeente jegens deze valseriken, die in koelen bloede en zonder enige scrupules een deugdzame bedrijfsleider tijdens de uitoefening van zijn metier van het leven beroofden, leidde tot een ware lynchstemming.
- 7 Noch tv-camera's, noch 8 uurjournaals hadden toentertijd hun intrede gedaan, maar het nieuws over de affreuzen roofmoord deed al snel de ronde via een interessant pseudoliterair fenomeen, het straatlied, dat in emotionele superlatieven kond deed van het vreselijke gebeuren.
- 8 Wie had tenslotte verwacht dat het idyllische Sint-Oedenrode het decor zou vormen voor het cynische en diabolische misbruik van een doodnormaal scheermes?